

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2025-629

16.6.2025

Watercircles Forsikring ASA

Retts hjelp

Krav om oppreisningserstatning – rimelige og nødvendige utgifter til juridisk bistand?

En fotballklubb mottok bekymringsmeldinger om at sikrede filmet og fotograferte barn som var på trening. Fotballklubben og sikrede var uenige om fotballklubben politianmeldte sikrede på grunnlag av bekymringsmeldingene. Sikrede fremsatte varsel etter tvisteloven § 5-2 mot styreleder i fotballklubben. I søksmålsvarselet skrev sikrede at styreleder hadde gjort seg skyldig i rettsstridig diskriminering ved å politianmelde sikrede for pedofili. Sikrede mente at styreleder var erstatningsansvarlig etter diskrimineringsloven § 38. I brevet ble det vist til diskrimineringsforbudet i lovens § 6 og forbud mot trakassering i § 13. Sikrede kom fra en annen kultur og mente at han var blitt grovt misforstått. Fotballklubben tilbakeviste de faktiske og rettslige anførselene som grunnløse. Sikrede krevde så retts hjelpdekning i anledning tvisten med styreleder. Foretaket avviste dekning. Ifølge foretaket var ikke utgiftene «rimelige og nødvendige», da sikredes sak var åpenbart grunnløs. Sikrede avviste imidlertid at saken var grunnløs. Videre mente sikrede at foretaket ikke kunne vurdere hvem som hadde rett i tvisten. Nemnda kom til at sikrede ikke i tilstrekkelig grad hadde sannsynliggjort at hans interesse i saken hadde noen økonomisk verdi, eller at det var nødvendig med utgifter til advokat.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning under sikredes retts hjelpforsikring.

Sikredes retts hjelpforsikring omfatter ifølge vilkårene pkt. 16.2.1 «Rimelige og nødvendige utgifter til juridisk bistand». Dekningen er begrenset til «den antatte økonomiske verdi av sikredes interesse i saken». Videre heter det i pkt. 16.7.3 at:

Sikrede plikter å begrense utgiftene til retts hjelp mest mulig, og bærer selv omkostninger forårsaket uten rimelig grunn.

Sikrede fremsatt et varsel etter tvisteloven § 5-2 mot styreleder i en fotballklubb. I søksmålsvarselet ble det anført at styrelederen hadde politianmeldt sikrede. Varselet bygget på at styreleder skulle ha gjort seg skyldig i rettsstridig diskriminering ved å politianmelde sikrede for pedofili. Sikrede anførte at styreleder var erstatningsansvarlig etter diskrimineringsloven § 38. I brevet ble det vist til diskrimineringsforbudet i lovens § 6 og forbud mot trakassering i § 13.

Styreleder tilbakeviste de faktiske og rettslige anførselene som grunnløse. Klubben hadde mottatt bekymringsmeldinger fra medlemmer om mulig filming og/eller fotografering av barn på idrettsanlegget. Klubben hadde henvendt seg til politiet for å få råd om hvordan de skulle håndtere situasjonen. Klubben hadde ikke politianmeldt sikrede og heller ikke beskyldt ham for pedofili. Det forelå ikke diskriminering på bakgrunn av forhold nevnt i diskrimineringsloven § 6.

Foretaket avsto først dekning under retts hjelpforsikringen fordi tvisten gjaldt oppreisning, jf. pkt. 16.6.6 med unntak for tvist som gjelder eller har utspring i «straffbar handling hvor sikrede er

gjerningsmann, ærekrenkelsessak eller sak om erstatningsplikt etter skadeserstatningsloven § 3-3 (visse personlige krenkelser», straffeloven § 273 (legemsbeskadigelse), skadeserstatningsloven § 3-5 (oppreisning) og § 3-6 (æreskrenkelse og krenking av privat livets fred).

Sikrede klaget og bestred at saken gjaldt tilfeller som var nevnt i pkt. 16.6.6. Saken gjaldt krenkelse etter diskrimineringsloven, som ikke var unntatt.

Foretaket fastholdt avslaget. Ifølge foretaket var skl. § 3-5 den alminnelige hjemmelen for oppreisning i norsk rett, selv om enkelte særlover hadde inntatt særskilte bestemmelser om oppreisning.

Sikrede fastholdt at skl. § 3-5 ikke var riktig hjemmel for kravet. Bestemmelsen listet opp konkrete skadetilfeller og omfattet ikke bestemmelsen i diskrimineringsloven.

Foretaket opprettholdt avslaget med henvisning til pkt. 16.7.3 i de generelle vilkårene, hvoretter sikrede pliktet å begrense utgiftene mest mulig og selv bære risikoen for omkostninger forårsaket uten rimelig grunn. Foretaket viste også til at foretaket ikke var ansvarlig dersom sikrede hadde fremkalt forsikringstilfellet ved forsett, jf. fal. § 4-9. Det ble vist til at verken fotballklubben, klubbens representanter, eller andre hadde forholdt seg på en måte som ga sikrede en rimelig grunn til å pådra seg advokatutgifter. Sikrede var ikke politianmeldt, klubben hadde ikke beskyldt ham for noe straffbart, og klubben hadde ikke gått offentlig ut med noen av bekymringsmeldingene. Foretaket viste til at et søksmål etter diskrimineringsloven åpenbart ikke kunne føre frem. Ifølge foretaket var forsikringstilfellet derfor forsettlig fremkalt, jf. fal. § 4-9.

Sikrede svarte at fotballklubben ikke var prosessvarslet og aldri hadde vært part i saken. Videre viste sikrede til at han hadde vært politianmeldt i februar i fjor. Ifølge sikrede var det insinuert pedofili, og det var advart i sterke ordlag, med anmeldelsen i spissen. Sikrede var knust av det som hadde skjedd og hadde fått ødelagt sitt nærmeste nærmiljø. Dette skal diskrimineringsloven forhindre og definerer som ulovlig og skadelig. Sikrede var innvandrer, kom fra en annen kultur og hadde blitt grovt misforstått. Nå måtte noen stilles til ansvar.

Sikrede krever dekning for utgifter til rettshjelp. Sikrede har søkt om bistand i anledning krenkelse etter diskrimineringsloven § 38 fordi han er blitt utsatt for diskriminering og anklager om pedofili og annen upassende oppførsel i sitt nærområde. Anklagene er grunnløse og til dels basert på misforståelser grunnet kulturforskjeller. Motparten har anmeldt sikrede til politiet. I etterkant har motparten forsøkt å vri påstandene til at man bare forsøkte å søke «råd» hos politiet og misforståelser om hva en politianmeldelse er. Realiteten i henvendelsen til politiet var uansett fremsettelse av anklager og mistanke om pedofili og upassende opptreden.

Foretaket har vist til irrelevante bestemmelser i forsikringsvilkårene som grunnlag for å avvise kravet.

Sikrede bestrider foretakets anførsel om at kravet er «åpenbart grunnløst». Anførselen bygger på at det ikke foreligger politianmeldelse, og at motparten ikke har gjort noe galt. Dette er feil. Sikrede anfører at det heller ikke er opp til foretaket å avgjøre hvem som har rett. Sikrede har forholdt seg til anklagene i tvistesaken, og det er ikke tvilsomt at han har blitt utsatt for kraftig forfølgelse og har fått beskyldninger om pedofili mot seg.

I forbindelse med nemndsbehandlingen anfører sikrede at det er dokumentert en økonomisk interesse i saken. Diskrimineringsloven hjemler krav om oppreisningserstatning. Sikrede anfører at et oppreisningskrav som er fremsatt i medhold av diskrimineringsloven har en økonomisk verdi og interesse. Det avvises at saken er sammenlignbar med 2015-364.

Forsikringsforetaket avviser ansvar og anfører at rettshjelpforsikringen etter pkt. 16.2.1 dekker «rimelige og nødvendige utgifter til juridisk bistand», og ikke omfatter åpenbart grunnløse saksanlegg. Styreleder har ikke anmeldt sikrede for pedofili. Så vidt foretaket vet er det heller ikke andre som har inngitt politianmeldelse. Fotballklubben henvendte seg til politiet for å søke råd om hvordan best mulig å håndtere bekymringsmeldinger fra klubbens medlemmer om mulig filming og/eller fotografering av barn på idrettsanlegget. Som klubben selv skrev i sitt tilsvare, så må klubben undersøke bekymringsmelder som den mottar fra foreldre. Videre skrev klubben i tilsvaret at de hadde gjort en betydelig innsats for å komme frem til en minnelig løsning på situasjonen før sikrede engasjerte advokat. Foretaket er enig med fotballklubben om at søksmålsvarselet er basert på utelukkende feilaktige og grunnløse påstander, og at utgiftene til juridisk bistand verken er rimelige eller nødvendige. Derimot anføres det at sikrede har pådratt seg utgiftene uten rimelig grunn, jf. vilkårspunktene 16.2.1 og 16.7.3.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om sikrede har krav på rettshjelpdekning for tvist om erstatning for anklager om pedofili og/eller upassende oppførsel mot barn.

Nemnda forstår det slik at foretaket ikke har bestridt at det har oppstått en tvist mellom sikrede og fotballklubben om sikrede har krav på erstatning etter diskrimineringsloven § 38. Foretaket har imidlertid avvist dekning under henvisning til vilkårspunktene 16.2.1 og 16.7.3 med anførsel om at saken utgjør et åpenbart grunnløst saksanlegg, og tvisten er derfor ikke dekket av forsikringen.

Forsikringen omfatter ifølge pkt. 16.2.1 «Rimelige og nødvendige utgifter til juridisk bistand».

Det følger videre av pkt. 16.7.3 at '[s]ikrede plikter å begrense utgiftene til rettshjelp mest mulig, og bærer selv omkostninger forårsaket uten rimelig grunn [...]'].

Formuleringen 'rimelige og nødvendige utgifter' refererer til en skjønnsmessig vurdering av rimelighet under hensyn til hva tvisten gjelder, sikredes økonomiske interesse i saken, hvor lang tid tvisten har pågått og eventuelt hvilket resultat man har oppnådd, jf. f.eks. FinKN 2018-230. Det følger også av pkt. 16.4 at foretakets ansvar er begrenset til den antatte økonomiske interessen i saken. Dette er et utslag av det alminnelige forsikringsrettslig prinsippet om at interessen må ha økonomisk interesse for å kunne forsikres, jf. f.eks. FinKN 2022-714. Dersom tvisten ikke har en økonomisk verdi, har ikke sikrede krav på rettshjelpdekning.

Sikrede krever oppreisning for ikke økonomisk skade etter diskrimineringsloven § 38, som gir hjemmel for oppreisning og erstatning for den som er blitt behandlet i strid med:

- a) bestemmelsene i kapittel 2, med unntak av § 13 sjette ledd
- b) reglene om individuell tilrettelegging i §§ 20 til 23
- c) §§ 29, 30, 33 og 34.

Anførselen er ikke nærmere utdypet, men nemnda antar den gjelder påstand om brudd på reglene i lovens § 6 om forskjellsbehandling pga. etnisitet. Sikrede har imidlertid ikke anført hva slags forskjellsbehandling han er utsatt for. Sikrede hevder han er politianmeldt for pedofili etter filming av barn, men det er ikke fremlagt dokumentasjon på slik politianmeldelse. Det er heller ikke fremlagt dokumentasjon på at fotballaget ville håndtert saken annerledes om en etnisk nordmann hadde tatt tilsvarende bilder. Det er uklart for nemnda hva en eventuell forskjellsbehandling her gjelder, og det er da heller ikke mulig for nemnda å ta stilling til verken om det var nødvendig for sikrede å søke advokathjelp eller om sikredes interesse har noen økonomisk verdi.

Slik saken er opplyst mener nemnda derfor sikrede ikke i tilstrekkelig grad har sannsynliggjort at sikredes interesse i saken har noen økonomisk verdi, eller at det var nødvendig med utgifter til

advokat.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Merete Anita Utgård (bransjerepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).